JAGT OG REGULERING DYREETISKE BETRAGTNINGER

Bengt Holst

Formand for Det Dyreetiske Råd

DET DYREETISKE RÅD

Følger udviklingen inden for dyrevelfærd ud fra etiske synsvinkler (jf. dyrevelfærdslovens § 38)
Rådgiver ministeren ved fastsættelsen af regler om dyrevelfærd og dyreetik
Afgiver udtalelser og høringssvar om spørgsmål inden for dyrevelfærd og dyreetik
Informerer og afholder debatskabende aktiviteter inden for sit virksomhedsområde

NATURSTYRELSEN

Hvad er forskellen på jagt og regulering?

"Jagt" er den efterstræbelse af vildtet, som sker i henhold til Bekendtgørelsen om jagttider - eksempelvis af ræven i perioden 1/9 til 31/1. "Regulering" er den efterstræbelse, der foregår i henhold til Bekendtgørelsen om vildtskader - eksempelvis af rævehvalpe i perioden 1/7 til 31/8 og alle ræve i februar måned. Jagtiden for en vildtart kan normalt kun fastsættes i perioden 1/9 til 31/1 med få undtagelser: Råbuk og nogle få dykænder. Når man har lov til at skyde en vildtart udenfor dens jagttid, så kaldes det "regulering". Når man har lov til at regulere, er det normalt begrundet i at hindre omfattende skader på afgrøder, imødegå fare for mennesker eller menneskers sundhed m.m.

KORSHOLM/PIXI-UDGAVE

Hvad er forskellen på regulering og jagt?

Jagt	Regulering
Foregår i jagtsæsonen	Foregår typisk uden for jagtsæson
Kræver gyldigt jagttegn	Kræver både jagttegn og tilladelse
Ofte rekreativ og social	Målrettet og funktionel
Styret af jagttider	Styret af skadevold og trusselvurdering
Gælder udvalgte jagtbare arter	Gælder både jagtbare og invasive arter

Regulering er ikke jagt for fornøjelsens skyld – det er naturpleje og skadevoldskontrol med jægeren som aktiv forvalter.

Accepterer du, at der bliver gået på jagt i Danmark?

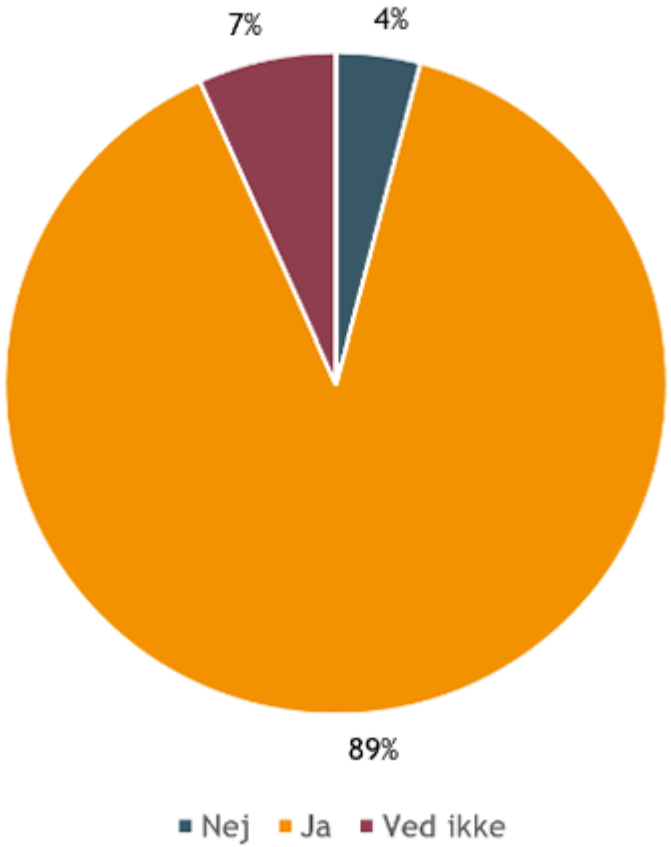

89% af den danske befolkning accepterer jagt i en eller anden grad. Sådan lyder den vigtigste konklusion i denne rapport.

4% accepterer ikke jagt, mens de resterende 7% er uafklarede.

Accepten har dermed ændres sig fra 91% i 2024 til 89% i 2025. Resultaterne er fortsat positive, dog er antallet af personer, der er uafklaret vokset lidt, hvorfor dette er et fremadrettet opmærksomhedspunkt.

Accepten af jagten i befolkningen er fortsat blandt de højeste i Europa.

De positive tendenser går igen i flere af de underliggende og uddybende resultater, der ses på de kommende sider.

Udsagn: Jagt er en hensigtsmæssig måde at forvalte vildtbestanden på

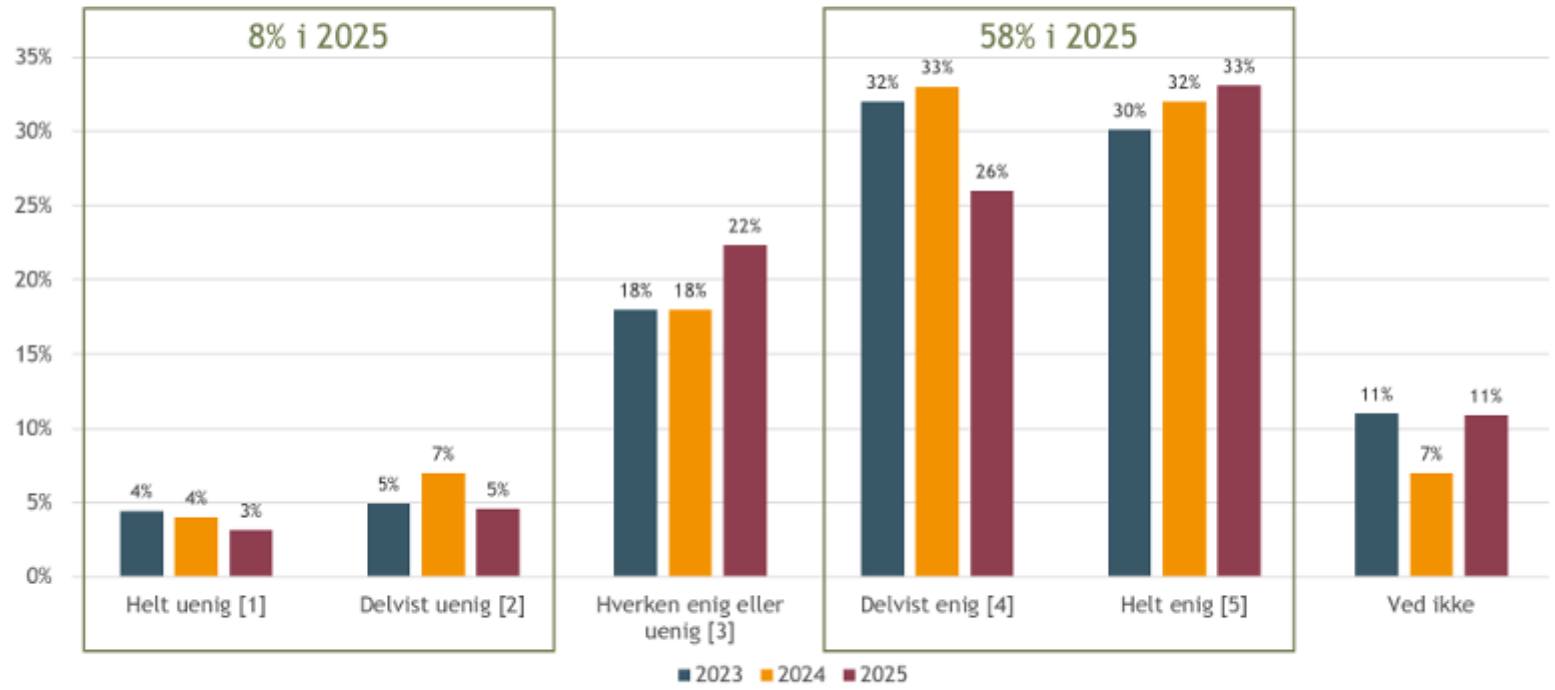

Til udsagnet "Jagt er en hensigtsmæssig måde at forvalte vildtbestanden på" har flertallet af respondenterne stillet sig enige i udsagnet. Der ses mindre udsving, men da der kun er data fra tre år og mindre udsving, er der ikke en tendens, der kan give et validt udsagn om ændringer.

Udsagn: Jagt på udsat vildt (fasaner, ænder og agerhøns) er acceptabelt

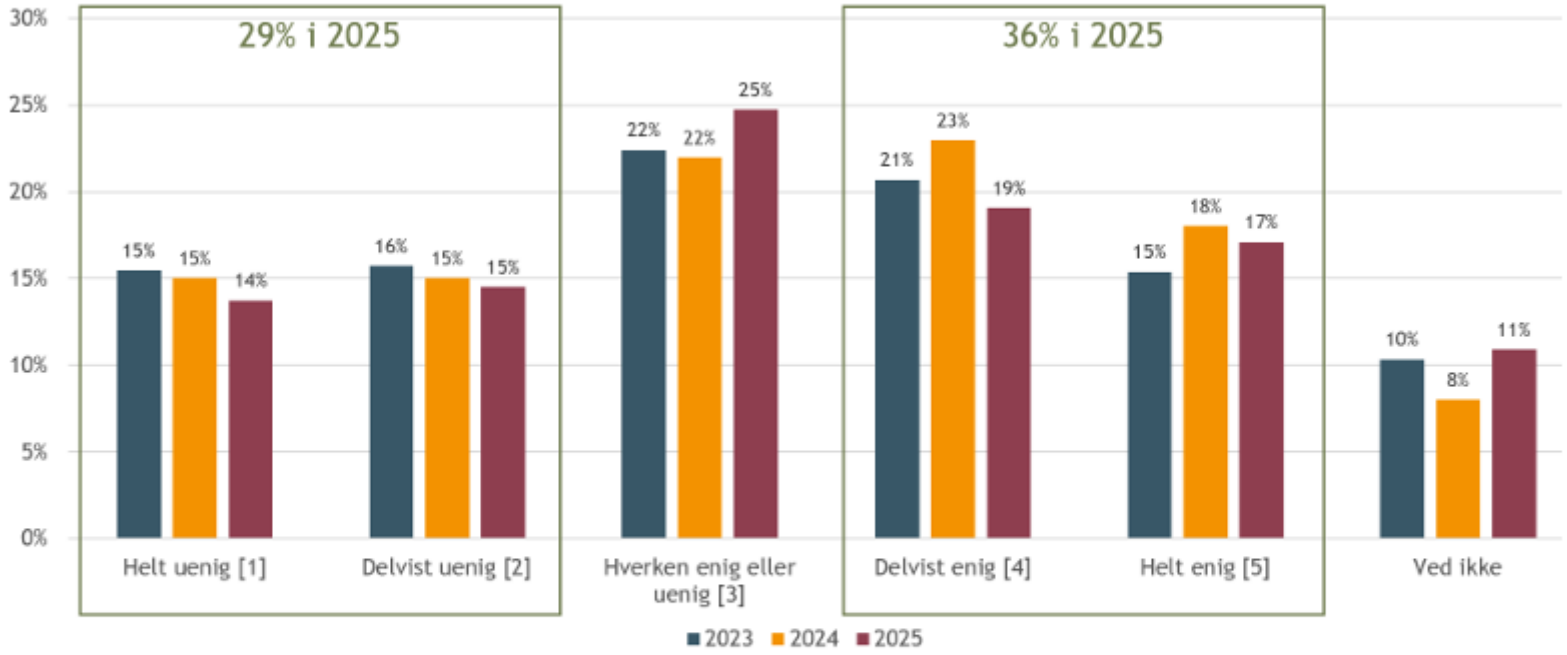

Til udsagnet "Jagt på udsat vildt (fasaner, ænder og agerhøns) er acceptabelt" er der en overvægt blandt respondenterne, der finder jagt på udsatte fugle acceptabelt.
Blandt dem der er uenige i udsagnet ses der et svagt fald. Dog skal man se på udviklingen med en vis varsomhed, da der kun er tal for tre år.

JAGT GENERELT

Det Dyreetiske Råd finder det som udgangspunkt etisk forsvarligt at drive jagt på vildtlevende dyr som led i naturforvaltning, fx når en bestand reguleres til et i forhold til fødegrundlaget forsvarligt niveau, eller når vildt må anses for skadevoldende

- Bærekapacitet
- Konflikt med samfundsinteresser

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

- Anerkendelse af jagtens effekt på naturforståelse
- Anerkendelse af vildtstatistikkens værdi (forvaltning, jagttider)
- Vildtforvaltningsråd
- Jagt med formål (regulering/hobby)
- Efterlevelse af jagtetiske regelsæt/sanktionere dårlige sager
- Dyr er som udgangspunkt fredet i yngletiden (dynamik i jagttider)
- Løbende fokus på anskydninger (inkl. krav om skydeprøver)
- Løbende fokus på forstyrrelseseffekt
- Biotopplaner

OPRETHOLDELSE AF SUNDE BESTANDE

Når det gælder arter, der er hjemmehørende i den danske natur , bør hensyn til at sikre solide dyrebestande veje tungt (betydning for bortskydningspolitik)

Socialstruktur – forudsætning for stabilitet

(køn, aldersklasser, genetik, erfaring, sociale bindinger m.v.)

Vestkysten.nu

EKSEMPEL

Stor ungedødelighed (~30%) – miste kalv er naturligt for hunnen

Kalve får beskyttelse og erfaring fra moderen – bortskydning af moderen stiller kalven meget dårligt/dårlig opvækst/ingen beskyttelse/"strejfere"

Rovdyr tager typisk unge og svage individer – bør afspejles i bortskydningen

Tendens til at hinder i god stand føder flere hanner end hunner, mens hinder i dårlig stand føder flest hunner

EKSEMPEL

Hjorte kæmper om adgang til hinder. Hunner vælger hjorte efter brøl og gevir – ved bortskydning af pladshjorte fjerner man de gode gener/bryder ind i naturlig dynamik (derfor vigtigt at kende hjortenes plads mere and blot at se på gevirets størrelse)

(EKS: Elefanters stødtænder er faldet drastisk i diameter på grund af trofæ- og krybskyttejagt)

Én hjort betjener mange hinder – ved selektiv bortskydning af hjorte opnår man ikke stor bestandsreduktion, men kan gøre stor genetisk skade

FODRING AF VILDT

Som udgangspunkt finder Rådets medlemmer det acceptabelt at skyde et overskud af dyr, der ellers vil gå til i naturen. Men der sættes spørgsmålstegn ved det acceptable i via fodring at opformere vildtbestande.

Mulige konsekvenser af fodring:

- Unaturlig koncentration/ustabil socialstruktur
- Unaturlig overlevelse af svage dyr
- Øget konflikt med andre interesser
- Mindre spredning/genetisk udveksling
- "Naturforvridning for at tilgodese jægernes interesser"

FODRING

- Det er væsentligt, at der samtidig med fodringen ved afskydning sikres en god alders- og kønsbalance i bestanden. Ellers vil fodringen kunne bidrage til en usund bestand, hvor syge og svage dyr overlever, og hvor bestanden er eksponeret for sygdomme.

Vildtinformation 2011

UDSÆTNING AF FUGLEVILDT

Problem, at man på én gang opdrætter dyr som husdyr og bagefter vil have dem til at leve som vilde dyr med det ene formål at kunne skyde dem. Der er dermed reelt tale om en sammenblanding af vildtforvaltning og husdyrhold med deraf følgende sammenstød mellem de meget forskellige normer, der kendetegner de to områder i relation til bl.a. dyrevelfærd.

UDSÆTNING AF FUGLEVILDT

Det principielle etiske problem opstår, fordi man ved opdræt og udsætning af vildt underminerer eller ser bort fra det argument, man ellers har for at tillade jagt på vildtlevende dyr (*License to operate*):

Nemlig at den stress og de risici for dyrenes velfærd, som uvægerligt er knyttet til jagt, kompenseres af dyrenes mulighed for at leve under naturlige forhold, samt at man tager af et naturligt overskud.

”Det er problematisk at skabe et kunstigt overskud af fasaner alene for at skyde dem. Aflivning af dyr skal ifølge dyrevelfærdsloven ske hurtigt og med mindst mulig lidelse for dyret. Var det for at få kød på bordet, ville man slagte fasanerne, når de kom ud af volieren. Men i stedet sættes de ud i naturen, hvor de skal klare sig på naturens præmisser, og hvor størstedelen bliver skudt, før de er ”faldet til”. På den måde forlænges processen unødigt, og de, der ikke bliver skudt, lever en stresset tilværelse, indtil naturen tager livet af dem.”

- Reguleringsmuligheder omkring fasanopdræt

SKYDEFÆRDIGHEDER

- Der bør for både haglgevær og riffel stilles krav om skydeprøve med visse mellemrum.

ANSKYDNINGER

Omkring 10 til 20 procent af det levende fuglevildt (fx gæs og andre fugle) har hagl i kroppen efter at være blevet anskudt og overlevet.

Undersøgelser fra Aarhus Universitet (DCE) viser typisk følgende fordeling:

- **Voksne fugle:** Omkring 17–22 % har indkapslede hagl i kroppen, da de har overlevet en eller flere jagtsæsoner.
- **Unge fugle (etårs):** Omkring 9 % har hagl i kroppen.
- **Generelt gennemsnit:** Andelen svinger afhængigt af dyreart og område, men generelt har over hver tiende vilde fugl mærker fra tidligere påskydninger.

BUEJAGT (2018/2024)

Buejagt er tilladt i Danmark for alle med gyldigt jagttegn, som desuden har bestået buejagtprøven. Alle jagtbare arter bortset fra muflon og vildsvin må jages med bue ifølge bekendtgørelse om våben og ammunition der må anvendes til jagt mv.

(Buejagt dræber ved afblødning, mens riffelkugle dræber ved anslagskraft)

Foto: Ulla Skovsbøl

RÅDETS BEMÆRKNINGER

DET DYREETISKE RÅD

Att. Miljø- og Fødevareminister Esben Lunde Larsen
Miljø- og Fødevareministeriet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

6. juli 2017

Vedr. anmodning om udtalelse om buejagt.

Det Dyreetiske Råd har modtaget en henvendelse fra miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen dateret 2. maj 2017 med anmodning om en ny udtalelse vedrørende buejagt. Det Dyreetiske Råd har tidligere udtalt sig om buejagt i 1993 og 1998.

Varighed fra anslag til dødens indtrædelse – minimum som for andre skydevåben

Træfsikkerhed – minimum som for andre skydevåben

Uddannelse

Rette våben til specifikke arter

FALKEJAGT (2018)

Egnede rovfugle af falke- og høgefamilien (*Accipitridae og Falconidae*) må anvendes til jagt eller til regulering på følgende arter:
Bramgås, krage, råge, husskade, måger, svømmeænder, troldand, hønsefugle, vadefugle, duer, blishøne, hare og vildkanin.

RÅDETS BEMÆRKNINGER

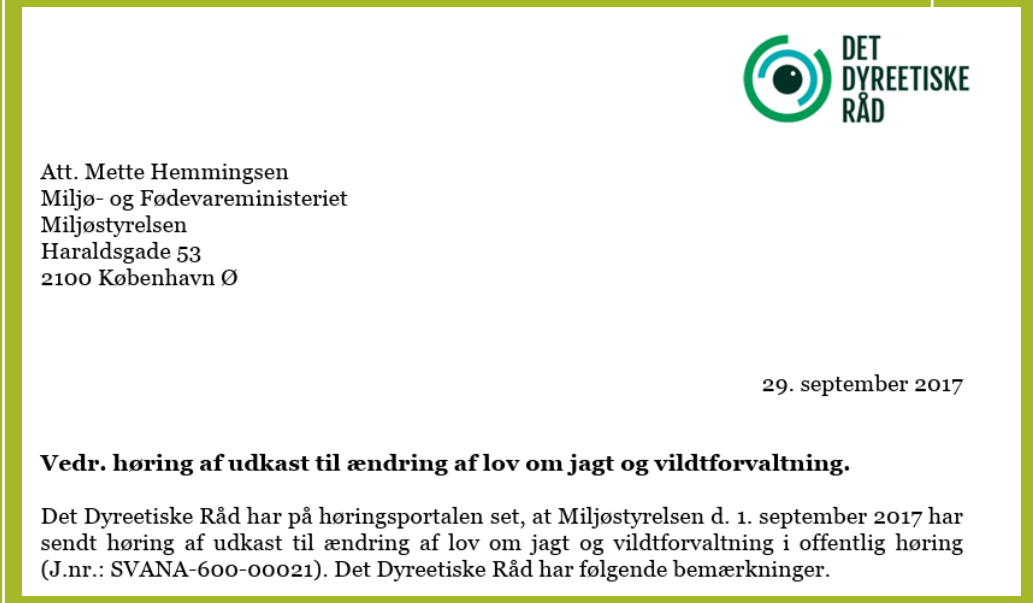

DET DYREETISKE RÅD

Att. Mette Hemmingsen
Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

29. september 2017

Vedr. høring af udkast til ændring af lov om jagt og vildtforvaltning.

Det Dyreetiske Råd har på høringsportalen set, at Miljøstyrelsen d. 1. september 2017 har sendt høring af udkast til ændring af lov om jagt og vildtforvaltning i offentlig høring (J.nr.: SVANA-600-00021). Det Dyreetiske Råd har følgende bemærkninger.

Krav om uddannelse af de personer, der udøver jagt med rovfugle;
Krav til hold af rovfugle i relation til at sikre fuglenes velfærd;
Sikre at transport af fuglene foregår på en måde, der så vidt muligt reducerer generne for fuglene;
Sikre at træningen af fuglene foregår på hensigtsmæssig og forsvarlig vis.